

.....
KRIMIROMÁNHOŠT

**LARS
KEPLER**
PÍSEČNÝ
MUŽ

LARS KEPLER

PÍSEČNÝ MUŽ

LARS KEPLER

EF

PÍSEČNÝ MUŽ

.....

BRNO 2013

Lars Kepler
Sandmannen

Copyright © Lars Kepler, 2012

Translation © Azita Haidarová, 2013

First published by Albert Bonniers Förlag,
Stockholm, Sweden

Published in the Czech language by arrangement
with Bonnier Group Agency, Stockholm, Sweden

Cover illustration © Hummingbirds, Stockholm

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2013
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-104-0 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-105-7 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-106-4 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7491-107-1 (Formát MobiPocket)

Je pozdě v noci, od moře se žene metelice. Po vysokém železničním mostě směrem ke Stockholmu přichází mladý muž. Tvář má bledou jako zamžené sklo, džíny ztvrdlé krví. Klopýtá mezi kolejemi, zakopává o pražce. Padesát metrů pod ním se rozprostírá zamrzlý záliv. Zasněžený led připomíná pruh prostěradla. Hluboko dole ve světle kontejnerových jeřábů hustě chumelí, ojíněné stromy a cisterny s naftou téměř nejsou vidět.

Z mužova levého podpaždí se řine krev, stéká mu do dlaně a odkapává z prstů na zem.

Ozve se hukot a dunění. Po mostě se blíží noční vlak.

Mladík se zapotácí, posadí se na koleje, pak opět vstane a pokračuje v cestě.

Před vlakem se zvedá silný vítr, výhledu z kabiny brání zvržené sněh. Elektrická lokomotiva je již v polovině dvoukilometrového viaduktu, vtom si strojvedoucí všimne muže na kolejích. Vzduch prořízne výstražný hvizd, postava se zapotácí, udělá dlouhý krok vlevo na vedlejší kolej a chytí se tenkého zábradlí.

Na muži vlají šaty. Most se mu otřásá pod nobama. Stojí bez bnutí a se široce rozevřenýma očima se pevně drží kovového brazení.

Vidí jen tmou s tečkami poletujících bílých vloček.

Po chvíli pokračuje v cestě. Ruka mu málem přimrzla k zábradlí.

Jmenuje se Mikael Kobler-Frost. Již třináct let je nezvěstný; prvních sedm roků po něm pátrala policie, pak byl prohlášen za mrtvého.

I

.....

UZAVŘENÉ ODDĚLENÍ FORENZNÍ PSYCHIATRIE LÖWENSTRÖMOVA NEMOCNICE

Za novým lékařem ztěžka zaklapne ocelová mříž. Od točitých kovových schodů vedoucích do podzemí se odráží ozvěna.

Najednou se kolem rozhostí ticho. Andersi Rönnovi přeběhne po zádech mráz.

Ode dneška bude pracovat na oddělení forenzní psychiatrie.

V přísně izolované bezpečnostní cele připomínající bunkr již třináct let pobývá zestárlý Jurek Walter. Byl odsouzen k psychiatrické péči na uzavřeném oddělení s ostrahou.

Mladý lékař o pacientovi neví prakticky nic kromě vágně znějící diagnózy:

Nespecifikovaná schizoafektivní porucha. Chaotické myšlení. Opakující se akutní psychotické stavy s bizurními a velmi agresivními představami.

Anders Rönn se v nultém podlaží legitimuje, odloží telefon, pověsí klíč od mříže do skříňky a poté mu žena otevře první dveře. Lékař jimi projde, počká, dokud za ním nezaklapnou, a zamíří k dalším. Ozve se signál, žena opět otevře. Anders jí zamává a pokračuje chodbou směrem ke kancelářím pro personál.

Primář Roland Brolin je podsaditý padesátník s kulatými rameny a vlasy ostříhanými na ježka. Pokuřuje v kuchyňce pod větrákem a čte si článek o nerovných platech mužů a žen ve *Zdravotnickém odborovém časopise*.

„Za žádných okolností s ním nesmíte zůstat o samotě, musí s vámi být ještě někdo z personálu,“ vysvětluje primář. „Má zakázaný veškerý kontakt s ostatními pacienty, nesmí přijímat návštěvy, nesmí na dvorek před budovou. Ani...“

„Vůbec nikdy?“ zeptá se Anders. „A není to nelegální...?“

„Ne, to není,“ odsekne Roland.

„A co vlastně provedl?“

„Jen samý maličkosti, je to hotovej beránek,“ odpoví Roland a zamíří do chodby.

Přestože je Jurek Walter nejbrutálnější sériový vrah v historii země, veřejnost o něm nemá ani tušení. Odvolací řízení ve Wrangelově paláci bylo ukončeno a veškeré informace a jednání podléhají přísnému utajení.

Anders Rönn s primářem Rolandem Brolinem projdou dalšími bezpečnostními dveřmi, kde na ně mrkne mladá žena s potetovanými pažemi a obličejem.

„Vratte se živí,“ prohlásí lakonicky.

„Nemějte zbytečné obavy,“ řekne tiše Roland. „Jurek Walter je klidný starší muž. Nepere se a nezvyšuje hlas. Dovnitř do cely nikdy nechodíme, ale dnes bohužel musíme, protože kluci, co měli noční, zjistili, že má pod matrací schovaný nůž, a ten mu přirozeně musíme zabavit.“

„A jak to uděláme?“ zeptá se Anders.

„Porušíme pravidla.“

„Půjdeme k Jurkovi do cely?“

„Vy k němu půjdete... a pěkně ho poprosíte, aby vám tu kudlu dal.“

„Já mám jít dovnitř...?“

Roland Brolin se rozchechtá a pak Andersovi vysvětlí, že se budou tvářit, jako by Jurkovi chtěli píchnout obvyklou injekci risperdal, ale namísto toho ho předávají mirtazapinem.

Primář přiloží kartu k další čtečce. Ozve se pípnutí, bezpečnostní zámek zabzučí a dveře se otevrou.

„Počkejte,“ řekne Roland a podá mu krabičku se žlutými špunty do uší.

„Říkal jste přece, že nekřičí.“

Roland ochable semkne ústa, unavenýma očima si změří nového kolegu, těžce si povzdychne a dá se do vysvětlování.

„Jurek na vás bude mluvit naprosto klidným, vážným hlasem, jako když máslo ukrajuje,“ vykládá důrazně Roland. „Ale večer cestou domů sjedete do protisměru a čumákem napálíte přímo do kamionu... nebo se zastavíte v železářství pro novou sekeru, než půjdete vyzvednout děti ze školky.“

„Měl bych se začít bát?“ usměje se Anders.

„Ne, ale doufám, že budete opatrný,“ řekne Roland.

Andersovi se obyčejně lepší smůla na paty, jakmile si však v *Lékařském věstníku* přečetl inzerát, že uzavřené bezpečnostní oddělení Löwenströmovy nemocnice přijme lékaře na plný úvazek, měl pocit, že se na něj konečně usmálo štěstí.

Domů by to měl sotva dvacet minut autem a z dlouhého zaskoku by se časem mohlo vyklubat stálé zaměstnání.

Po všeobecné praxi v nemocnici ve Skaraborgu a na poliklinice v Huddinge se zatím musel spokojit s dočasným zástupcem na místní klinice svatého Sigfrida.

Nepřavidelnou pracovní dobu a dlouhé dojíždění do Växjö nebylo možné zkombinovat s Petřiným působením v centru pro kulturu a volný čas a s Aspergerovým syndromem jejich dcerky Agnes.

Před pouhými dvěma týdny seděl Anders s Petrou u kuchyňského stolu a lámali si hlavu nad budoucností.

„Takhle to dál nejde,“ řekl naprosto klidně Anders.

„Tak co budeme dělat?“ zašeptala Petra.

„Nevím,“ odpověděl Anders a otrěl jí slzy z tváří.

Dívanka měla za sebou krušný den, jak jim sdělila její asistentka ze školky. Agnes odmítala vzít na vědomí, že svačina už skončila, protože ji tatínek nevyzvedl jako obvykle. Zarputile svírala v ruce sklenici s mlékem a ostatní děti se jí posmívaly. Anders pro ni jel přímo z Växjö, ale do školky se nedostal dřív než v šest.

Agnes stále seděla v jídelně se sklenicí v ruce.

Když dorazili domů, holčička utekla do svého pokoje, mlčky zírala na zeď vedle domečku pro panenky a podivně třepala ručkama. Rodiče netuší, co tam malá vidí, ale Agnes tvrdí,

že ze zdi vyrůstají šedé klacíky a ona je musí spočítat a zahrnat zpátky. Tohle dělává při silně úzkostných stavech. Někdy jí stačí deset minut, ale tento večer prostála na místě celé čtyři hodiny. Až pak se nechala uložit do postýlky.

Za lékaři zaklapnou poslední těžké dveře. Společně dojdou na konec chodby k jediné obsazené bezpečnostní cele. V lesklém linoleu se odráží světlo zářivek. Textilní tapeta na stěně je poškrábaná od vozíků s jídlem.

Primář vytáhne kartu, pustí Anderse před sebe a oba se vydají k mohutným kovovým dveřím.

Za neprůstřelným sklem sedí na plastové židli štíhlý starší muž, oblečený v džínách a džínové košili. Je hladce oholený, oči má pozoruhodně klidné. Bledý obličej mu brázdí spousta hlubokých vrásek, připomínajících praskliny ve vyschlém říčním korytu.

Jurek Walter byl odsouzen pouze za dvě vraždy a jeden pokus o vraždu, je však důvodně podezřelý z toho, že spáchal dalších devatenáct surových skutků stejné závažnosti.

Před třinácti lety byl přistižen přímo při činu v parku Lill-Jansskogen, jak nutil padesátiletou ženu, aby vlezla zpět do rakve. Nešťastnice v ní strávila celé dva roky, stále však byla naživu. Prošla hotovým očištěm: byla silně podvyživená, svaly měla ochablé, tělo znetvořené proleženinami a omrzlinami, navíc utrpěla i rozsáhlá poranění mozku. Kdyby policie Jurka Waltera nevystopovala a nezatkla rovnou u rakve, zřejmě by nebyl nikdy odhalen.

Primář vytáhne tři skleněné lahvičky se žlutým práškem, do každé přilije vodu, protřepe obsah a opatrně natáhne roztok do injekční stříkačky.

Zacpe si uši zátkami a otevře okénko ve dveřích. Ozve se kovové řinčení, do nosu je uhodí těžký pach betonu a prachu.

Roland Jurku Walterovi mdlým hlasem oznámí, že je čas na obvyklou injekci.

Muž zvedne hlavu, nehlučně vstane ze židle, stočí pohled ke dveřím a začne si rozepínat košili.

„Zůstaňte na místě a sundejte si košili,“ řekne Roland Brolin.

Jurek Walter se pomalu sune vpřed. Roland okénko rychle zavře a zajistí ho západkou. Jurek se zastaví, rozepne poslední knoflík, košile se svezle na podlahu.

Kdysi nepochybně měl vysportované svalnaté tělo, dnes na něm však visí svráštělá ochablá kůže.

Roland opět otevře okénko. Jurek Walter ujde pár zbývajících kroků a natáhne vyzáblou paži, posetou stovkami pigmentových skvrn.

Anders mu potře místo vpichu dezinfekcí, Roland vtlačí jehlu do měkkého svalu a rychle do něj vstříkne roztok. Jurek překvapeně trhne rukou, ale neodtáhne ji, dokud nedostane povolení. Primář pak spěšně zavře otvor ve dveřích, vytáhne si uc pávky z uší, nervózně se pousměje a opět nahlédne do cely. Jurek Walter doklopýtá k posteli a posadí se.

Znenadání pohlédne ke dveřím. Rolandovi vypadne stříkačka z ruky.

Pokusí se ji zachytit, ale je pozdě — už se kutálí po betonové podlaze.

Anders o krok postoupí a stříkačku sebere. Pak oba muži vstanou a otočí se zpět k Jurkovi. Vnitřní strana pancéřového skla je zamžená. Jurek ji zadýchal a prstem na ni načmáral jediné slovo: JOONA.

„Co to je?“ zeptá se vyděšeně Anders.

„Napsal tam Joona,“ odpoví Brolin.

„Joona? Co to proboha znamená?“

Zkondenzovaná vlhkost se vypaří a Jurek Walter sedí na posteli ve stejné pozici jako předtím, jako by se ani nepohnul. Hledí na vpich, masíruje si sval na paži a nespouští z nich oči.

„Nic dalšího nenapsal?“ chce vědět Anders.

„Viděl jsem jen...“

Silnými dveřmi pronikne nelidský řev. Jurek Walter obrátí oči v sloup, až se objeví bělmo, opře se o paži, natáhne jednu

nohu, upadne naznak, hlavou uhodí o noční stůl, chrčí a křečovitě sebou zmítá.

„Do prdele,“ špitne Anders.

Jurek sklouzne na podlahu, kope nohama jako šílenec, kousne se do jazyka, plive si krev na hrudník. Pak zůstane ležet na zádech a funivě dýchá.

„Co uděláme, jestli zemře?“

„Pošleme ho do kremační pece,“ odvětí suše Brolin.

Jurka zachvátí nové křeče, třese se po celém těle, bije kolem sebe rukama, až se nakonec zklidní.

Brolin pohlédne na hodinky. Po tvářích se mu řine pot.

Jurek Walter zakvílí, převrátí se na bok a marně se snaží vstát.

„Za dvě minuty budete moct jít dovnitř,“ prohlásí primář.

„Opravdu tam musím?“

„Za chvíli zkrotne.“

Jurek se plazí po čtyřech, z úst mu tečou zkrvavené sliny. Kymácí se, suně se stále pomaleji. Nakonec se sveze na podlahu a znehybní.

Anders nahlíží tlustým sklem do cely. Jurek Walter už deset minut leží jako mrtvola. Bolestivý záchvat mu odčerpal všechny síly.

Primář vytáhne klíč, vsune jej do zámku, zaváhá, mrkne okénkem na vězně a pak odemkne.

„Užijte si to,“ popřeje mladému kolegovi.

„A co když se probere?“ strachuje se Anders.

„To je vyloučeno.“

Brolin otevře, Anders vstoupí do cely. Dveře za ním zaklapnou, pak zarachotí zámek. Samotka páchne potem, je tu však cítit ještě něco jiného. Nakyslý octový puch. Jurek Walter leží bez hnutí, při každém nádechu a výdechu se mu nepatrně zachvějí záda.

Anders se od něj drží v uctivé vzdálenosti, ačkoli ví, že vězeň tvrdě spí.

Uvnitř vládne sugestivní zdušená akustika, jako by zvuky ulpívaly na pohybech, jež je způsobují.

Mladému muži při každém kroku lehounce zavlaje bílý plášť.

Jurkův dech se zrychlí.

Vodovodní kohoutek odkapává do umyvadla.

Anders dojde k posteli připevněné ke zdi, pohlédne na Jurka a klekne si na zem.

Sehne se a snaží se dostat pod postel. Vylekané oči letmo zaregistrují primářovu tvář za sklem.

Pod postelí nic není.

Ještě o kousek popoleze, důkladně zkontroluje Jurka, pak si lehne na břicho.

Už nemůže vězně sledovat. Musí se k němu obrátit zády, aby se mohl poohlédnout po noži.

Pod postelí je šero. U zdi se převalují chuchvalce prachu.

Mezi dřevěnými lamelami pod matrací něco vykukuje, je však obtížné zjistit, o co se jedná.

Anders natáhne ruku, na předmět však nedosáhne. Bude muset vlézt pod postel. Je tak nízká, že nemůže ani otočit hlavu. Po zádech se vsune pod dřevěný rošt. Při každém nádechu ho do prsou tlačí spodní rám. Prsty šátrá po lamelách. Musí ještě kousek popolézt. Kolenem narazí do dřeva. Odfoukne si z obličeje chumáč prachu a vtlačí se ještě hlouběji.

Vtom se přímo za ním ozve těžké žuchnutí. Nemůže se obrátit, aby zjistil, co se v cele děje. Jen strnule leží a naslouchá, nedokáže vnímat jiné zvuky než svůj vlastní vzrušený dech.

Opatrně se dotkne záhadného předmětu špičkami prstů, ještě malinko se posune a odře si přitom tvář.

Jurek si z kousku ocelového plechu vyrobil krátký nožík s velmi ostrou čepelí.

„Tak hněte sebou!“ zvolá kolega.

Anders se snaží vysoukat ven, ale nejde to, někde mu uvízl plášť.

Připadá mu, jako by zaslechl Jurkovo šmajdání.

Snad se mu to jen zdálo.

Anders vši silou zatáhne. Švy praskají, ale drží pevně. Uvědomí si, že se musí znovu vplížit pod postel a látku uvolnit.

„Co to tam provádíte?“ volá zděšeně Roland Brolin.

Okénko ve dveřích zarachotí a opět se zavře.

Anders vidí, že se zachytil kapsou za uvolněnou lamelu. Rychle ji vyhákně, zadrží dech a souká se ven. Panika v něm stále narůstá. Na břichu i kolenou už má úplně sedřenou kůži. Jednou rukou se přidrží rámu a konečně se mu podaří vylézt.

Bez dechu se obrátí a s nožem v ruce vrávoravě vstane.

Jurek leží na boku, pootevřeným okem zírá do prázdna.

Anders rychle dojde ke dveřím, skrze pancéřové sklo se setká s primářovým pohledem a pokusí se o úsměv, v jeho slovech je však znát potlačovaný stres:

„Otevřete dveře.“

Roland Brolin však otevře pouze okénko.

„Napřed mi podejte ten nůž.“

Anders na něj tázavě pohlédne, pak uposlechne a podá nástroj kolegovi.

„Určitě jste našel ještě něco jiného,“ prohlásí zničehonic Roland Brolin.

„Ne,“ odpoví Anders a mrkne úkosem na Jurka.

„Dopis.“

„Nic jiného tam nebylo.“

Jurek sebou začne zmítat a lehce oddechuje.

„Prohledejte mu kapsy,“ nařídí primář mladíkovi a strnule se usměje.

„Proč?“

„Protože to má být osobní prohlídka.“

Anders se obrátí a obezřetně kráčí k Jurku Walterovi. Muž má pevně semknutá víčka, na vráscitém obličejí mu vyrazí perličky potu.

Mladý muž se neochotně sehne a prozkoumá vězni jednu kapsu košile. Džínová látka na ramenou se napne, Jurek něco tiše brumlá.

Ze zadní kapsy džín čouhá umělohmotný hřeben. Anders muži rozechvěle propátrá všechny těsné kapsy.

Ze špičky nosu mu skane slaná kapka. Prudce zamrká. Jurek několikrát zavře a otevře dlaň.

Kapsy jsou prázdné.

Anders stočí zrak k okénku a zavrtí hlavou, Brolina však za dveřmi nevidí. Ve skle se odráží jen světlo stropní lampy. Vypadá jako našedlé slunce.

Musí odsud co nejrychleji vypadnout.

Beztak už je v cele příliš dlouho.

Anders vstane a vyrazí ke dveřím. Po primáři jako by se slehla zem. Mladík tiskne tvář ke sklu, nikdo tam však není.

Jurek Walter přerývaně oddechuje jako dítě sužované noční můrou.

Anders zabuší na dveře. Pěstmi bije do silné kovové desky, dveře jsou však dokonale odhlučnění. Tluče znovu a znovu.

Po nikom však není ani vidu ani slechu. Ťuká na sklo snubním prstenem a vtom spatří, jak se na zdi rýsuje nějaký stín.

Na zádech a pažích mu naskočí husí kůže. Srdce se mu málem zastaví hrůzou, žilami koluje adrenalin. Otočí se. Jurek Walter si pomalu sedá. Obličej má ochablý, světlé skelné oči upírá přímo před sebe. Stále krvácí z úst, rty má korálově rudé.

Anders zběsile mlátí pěstmi do ocelových dveří a křičí, primář však stále neotevírá. Vyděšeně se obrátí k pacientovi. Jurek Walter ještě sedí na podlaze, několikrát na něj zamrká a pak se začne sbírat ze země.

„Jsou to samé lži,“ chroptí Jurek Walter a po bradě mu stéká krev. „Dělají ze mě bůhvíjakou zrůdu, ale já jsem jen člověk...“

Nemá sílu postavit se na nohy, zafuní a klesne na podlahu. „Člověk,“ mumlá.

Unaveně zastrčí jednu ruku pod košili, vytáhne přeložený papírek a hodí ho před Anderse.

„To je ten dopis, na který se ptal,“ vysvětlí mu. „Už sedm let marně žádám, abych se mohl sejít se svým právním zástupcem... Nedělám si iluze, že bych se odsud dostal, o to mi vůbec nejde... Ať už jsem spáchal cokoli, pořád jsem lidská bytost...“

Anders se skloní a natáhne se po papíru, nespouští však z Jurka oči. Vrásčitý muž se opět pokouší vstát, opírá se o ruce, kymácí se jako opilý, ale tentokrát se mu podaří postavit jednu nohu na zem.

Anders sebere papír, ucouvne a konečně zaslechne cinknutí klíče o zámek. Obrátí se, upřeně vyhlíží pancéřovým sklem a cítí, jak se mu chvějí nohy.

„Neměli jste mě předávkovat,“ brumlá Jurek.

Anders se neotočí, přesto však ví, že se Jurek postavil a hledí na něj.

Okénko připomíná čtvereček kalného ledu. Není poznat, kdo stojí na druhé straně dveří a otáčí klíčem v zámku.

„Otevřete, otevřete,“ šeptá mladý muž a za zády mu chrčí Jurkův dech.

Dveře se otevrou, Anders vyklopýtá z cely na chodbu. Sesune se k betonové stěně, slyší bouchnutí těžkých dveří

a cvaknutí mohutného ocelového zámku, jímž mechanismus reaguje na otáčení klíčem.

Bez dechu se přitiskne k chladné zdi a obrátí se. Z cely ho nezachránil primář, nýbrž mladá žena s piercingem na tvářích.

„Nechápu, co se to stalo,“ vykládá mu žena, „Roland musel mít nějaké okno, protože pokud jde o bezpečnost, bývá hrozný puntičkář.“

„Musím s ním mluvit...“

„Možná se mu udělalo zle... myslím, že má cukrovku.“

Anders si otře mokré dlaně do lékařského pláště a vděčně na ni pohlédne.

„Díky, že jste mě vysvobodila z dračího doupěte,“ řekne.

„Pro vás všechno na světě,“ zažertuje mladá žena.

Anders se pokusí o nevinný chlapecký úsměv, ale když za ní prochází bezpečnostními dveřmi, nohy má jako hadrové. Žena se zastaví u centrály poplašného zařízení a pak se obrátí přímo k němu.

„Víte, v čem je největší problém? Tady v podzemí je obvyčejně zatraceně klidno a člověk se neustále musí cpát sladkostmi, aby měl energii a zůstal bdělý.“

„To zní dobře.“

Na monitoru spatří Jurka Waltera. Sedí na posteli s hlavou v dlaních. Obývací pokoj s televizí a běžeckým pásem je prázdný.

Po zbytek dne se Anders Rönn seznamuje s průběhem vizit, bezpečnostními opatřeními a individuálními plány pro pacienty s nařízenou ochrannou léčbou na oddělení číslo 30. Poctivě se snaží osvojit si každodenní pracovní úkoly, myšlenkami však stále prodlévá u dopisu, který má v kapse, a v uších mu znějí Jurkova slova.

Deset minut po páté odpoledne Anders opustí oddělení forenzní psychiatrie a vyjde ven do chladného zimního vzduchu. Kolem osvětleného prostranství nemocnice panuje pošmourné šero.

Zastrčí ruce do kapes, aby si je zahřál, a spěchá po dláždění k velkému parkovišti před hlavním vchodem.

Když ráno přijel, bylo plné aut, nyní však téměř zeje prázdnotou.

Přimhouří oči a zjistí, že za jeho autem někdo stojí.

„Haló!“ zvolá Anders a přidá do kroku.

Postava se obrátí, rukou si zakryje ústa a vyjde zpoza vozu. Je to primář Roland Brolin.

Anders v posledním úseku zpomalí a vytáhne klíče od auta.

„Zřejmě ode mě čekáte omluvu,“ spustí se strojeným úsměvem Brolin.

„Nerad to říkám, ale dnešní událost budu muset ohlásit vedení nemocnice,“ řekne Anders.

Brolin mu pohlédne do očí, natáhne k němu levačku a nastaví dlaň.

„Dejte mi ten dopis,“ řekne klidně.

„Jaký dopis?“

„Dopis, který vám Jurek určitě nenápadně podstrčil,“ odpoví primář. „Lístek papíru, kousek novin nebo útržek krabice.“

„Měl jsem za úkol najít nůž, což jsem splnil.“

„To byla jen návnada,“ řekne Brolin. „Snad si nemyslíte, že by všechnu tu bolest podstoupil pro nic za nic?“

Anders pohlédne na primáře, který si prsty otírá zpocený horní ret.

„Co má lékař udělat v případě, že se pacient chce sejít se svým advokátem?“ zeptá se.

„Nic,“ zašeptá Brolin.

„A už vás o to někdy požádal?“

„Nevím, stejně bych to neslyšel, vždycky mám špunty v uších,“ ušklíbne se Brolin.

„Ale já vážně nechápu, proč...“

„Pokud vím, tak tuhle práci potřebujete jako sůl,“ skočí mu do řeči nadřízený. „Slyšel jsem, že jste byl nejhorší student v ročníku, jste zadlužený až po uši a ještě k tomu nemáte žádné zkušenosti ani doporučení.“

„Už jste skončil?“

„Stačí, když mi dáte ten dopis,“ odsekne Brolin a pevně stiskne čelisti.

„Já žádný dopis nemám.“

Brolin ho chvíli upřeně sleduje.

„Pokud u něj v budoucnu nějaký dopis najdete, tak mi ho musíte okamžitě odevzdat, ale chraň vás pánbůh ho číst.“

„Rozumím,“ řekne Anders a odemkne vůz.

Posadí se, zabouchne za sebou dveře a nastartuje. Napadne ho, že v primářově tváři spatřil jistou úlevu. Ignoruje jeho klepání na sklo, zařadí rychlost a rozjede se. Ve zpětném zrcátku vidí, že Brolin stojí na parkovišti a bez úsměvu za ním hledí.

Anders dorazí domů, rychle za sebou zabouchne vchodové dveře, zamkne je a zajistí bezpečnostním řetízkem.

Srdce mu buší jako splašené — z jakéhosi nepochopitelného důvodu letěl z auta rovnou do domu, jako by mu za patami hořelo.

Z Agnesina pokoje zaslechne Petřin klidný hlas. Už děvčátku čte z knížky Astrid Lindgrenové *My z ostrova Salteråkan*. K uspávacímu rituálu obvykle dospějí mnohem později, což znamená, že dcerka má za sebou další úspěšný den. Petra si díky Andersovu novému zaměstnání ihned zkrátila úvazek, aby se dítěti mohla více věnovat.

V předsíni stojí Agnesiny zablácené botky, kolem nich se po koberci šíří tmavé mokré skvrny. Vedle skříňky se povaluje její čapka a pletený nákrčník. Anders vejde do kuchyně, postaví na stůl láhev šampaňského, pak se zastaví u okna a upřeně hledí do temné zahrady.

Myslí na dopis Jurka Waltera. Už si zdaleka není tak jistý, jak by se měl zachovat.

Na okno zaškrábou větve velkého šeríku. Anders se podívá na sklo, v němž se zrcadlí celá jejich kuchyně, naslouchá nepříjemnému šelestu a napadne ho, že by měl zajít do sklepa pro velké zahradní nůžky a větve zkrátit.

„Počkej, počkej,“ říká Petra dcerce. „Napřed to dočtu...“

Anders se potichoučku vplíží do Agnesina pokoje. Růžová stropní lampa je rozsvícená. Petra zvedne hlavu a pohlédne mu do očí. Světle hnědé vlasy si stáhla do ohonu a z lalůčku jí jako obvykle visí náušnice se srdíčky. Agnes sedí mámě na kolenou a zarputile opakuje, že to zase pokazila a že jí pasáž o pejskovi musí přečíst znovu.

Anders vejde a klekne si před ně.

„Ahoj, zlatíčko moje.“

Agnes na něj rychle pohlédne, ale hned sklopí zrak. Otec ji pohladí po hlavě, zastrčí jí pramínek vlasů za ucho a vstane.

„Máš v kuchyni večeři, stačí ji ohřát,“ řekne Petra. „Přečtu Agnes ještě jednu kapitolu a pak za tebou přijdu.“

„S pejskem jsi to zkazila,“ trvá na svém Agnes a vzdorně zírá do země.

Anders odejde do kuchyně, vyndá z ledničky talíř s jídlem a postaví ho na linku vedle mikrovlnky.

Ze zadní kapsy džín pomalu vytáhne dopis a vzpomene si, jak mu Jurek několikrát zopakoval, že je člověk, lidská bytost.

Tenký papír s drobným, skloněným, vybledlým písmem. Nic než několik stručných vět. V pravém horním rohu spatří adresu; dopis je určen jakési advokátní kanceláři v Tenstě. Je to obyčejná formální žádost — Jurek Walter prosí o právní pomoc a vysvětlení verdiktu poroty, která ho odsoudila k ochranné psychiatrické léčbě. Chce znát svá práva a rád by zjistil, zda bude moci v budoucnu požádat o přezkoumání rozsudku.

Anderse se zmocní neurčitý neklid, ačkoli k němu nemá žádný konkrétní důvod. Zřejmě ho způsobil rozpor mezi úředním tónem dopisu se správně volenými slovy a téměř dyslektickým způsobem psaní.

Odejde do pracovny a v hlavě mu stále znějí Jurkova slova. Vyndá obálku, napíše na ni adresu, vloží do ní dopis, zalepí ji a ofrankuje.

Vyjde z domu do chladného večera, překročí plůtek a zamíří přímo ke schránce u kruhového objezdu. Vhodí do ní dopis, chvíli nečinně postojí, sleduje auta projíždějící po Pískové ulici a pak se vrátí domů.

Ojíněná stébla luční trávy se vlní ve větru a připomínají vodní hladinu. Ke starým dřevěným domkům peláší zajíc.

Anders otevře branku a pohlédne zvenčí přímo do kuchyňského okna. Vilka se nápadně podobá domečku pro panenky.

Všechno je osvětlené a přehledné. Mrkne do chodby a uvidí obraz, který tam visí odjakživa.

Dveře do ložnice jsou otevřené. Uprostřed místnosti stojí vysavač. Šňůra je stále zapojená do zásuvky.

Náhle zpozoruje jakýsi pohyb. Překvapením zalapá po dechu. V jejich ložnici někdo je. Přímo vedle postele.

Chystá se vrazit dovnitř, vzápětí si však uvědomí, že neznámý ve skutečnosti nestojí v ložnici, ale přímo naproti němu, za domem.

Spatřil ho skrze protilehlou okenní tabulku.

Anders proletí po dlážděné cestičce kolem slunečních hodin a oběhne vilku.

Neznámý ho nepochybně zaslechl. Uskočil od okna a s šustotem se protáhl živým plotem z šeríků. Lékař se rozběhne za záhadným návštěvníkem, rozhrnuje větve a ze všech sil napíná zrak, ale muž už zmizel ve večerním šeru.

Je tma. Písečný muž mrští do pokoje svůj strašný písek. Mikael vstane, přestože ho dlouhodobá zkušenost naučila, že nemá smysl cokoli podnikat ani zadržovat dech. Když si Písečný muž zamane, že děti budou spát, veškeré protesty jsou marné.

Mikael moc dobře ví, že mu za chvíli ztěžknou víčka a nakonec se zavřou. Ví, že si bude muset lehnout na matraci a stát se součástí okolní tmy.

Maminka mu často vyprávěla o dceři Písečného muže, o loutce Olympii. Prý se po nocích tichounce plíží k postýlkám spících dětí a zakrývá jim peřinou ramena, aby jim nebyla zima.

Mikael se opře zády o zeď, na kůži cítí praskliny chladného betonu.

Lehounká zrnka písku víří v šeru jako mlha. Mikael nemůže dýchat. Plíce pracují ze všech sil, aby mu okysličily krev. Zakašle a olízne si rty. Jsou suché, okoralé, téměř bez citu. Víčka mu nezadržitelně klesají.

Teď se celá rodina houpe v zahradní houpačce. Šeříkovým loubím probleskuje letní slunce. Zarezlé panty skřípají.

Mikaelovi se roztáhnou rty do úsměvu.

Lítají nahoru a dolů a maminka se snaží zmírnit tempo, ale tatínek houpe stále prudčeji. Houpačka narazí do zahradního stolku, až se roztřesou sklenice a vyšpláchne z nich jahodová šťáva.

Pak houpačka vystřelí dozadu, tatínek se směje a zvedá ruce jako při jízdě na horské dráze.

Mikael kývne hlavou, otevře oči do tmy, zavravorá a dlaní se opře o chladnou zeď. Obrátí se k matraci a uvědomí si, že si musí lehnout. Náhle však ztratí vědomí a podlomí se mu kolena.

Ztěžka žuchne na zem a plnou vahou dopadne na paži. V polospánku ucítí bolest v zápěstí a rameni. Neobratně se

převrátí na břicho a pokusí se kousek odplazit, ale už nemá sílu. Prudce dýchá a tváří drhne o betonovou podlahu. Chce něco říct, nevydá však ze sebe ani hlásku.

Oči ho neposlouchají, ačkoli se je snaží udržet otevřené.

Právě v okamžiku, kdy se Mikael zvolna noří do spánku, vstoupí do pokoje zlehounka Písečný muž. Neslyšně našlapuje na svých moučnatých nohách, leze přímo po stěně, zastaví se pod stropem, spustí paže a snaží se na chlapce dosáhnout porcelánovými špičkami prstů.

Pak se vše propadne do tmy.

Mikael se vzbudí s rozpraskanými rty a bolavou hlavou. Oči má spleené starým pískem. Je zoufale unavený a snaží se opět usnout, ale zasutý střípek v jeho podvědomí zaregistruje, že došlo k nějaké zásadní změně.

Zalije ho horká vlna vzrušení.

Posadí se a podle ozvěny usoudí, že se nachází v jiné, větší místnosti.

Už není zavřený v té těsné díře.

Samota ho nechává ledově chladným.

Obezřetně leze po podlaze, dokud nenarazí na zeď. V hlavě se mu honí všechno možné. Nedokáže si vzpomenout, kdy definitivně pohřbil veškeré naděje na útěk.

Tělo má po dlouhém spánku ztuhlé a těžké. Zvedne se na nejisté nohy a plouží se podél zdi až do rohu, pak se ještě o kousek posune a narazí na kovovou desku. Horečně šátrá po jejích okrajích. Pochopí, že to jsou dveře. Jezdí po nich dlaněmi. Vtom nahmatá kliku.

Ruce se mu třesou.

V pokoji je naprosté ticho.

Opatrně kliku stiskne. Předpokládá, že bude zamčeno, dveře se však otevrou.

Dlouhým krokem vstoupí do další místnosti. Je v ní mnohem více světla. Mikael na chvíli zavře oči.

Připadá si jako ve snu.

Nech mě odejít, pomyslí si.
Hlava se mu málem rozskočí.
Mžourá kolem sebe. Je na nějaké chodbě. Vleče se dál.
Srdce mu buší až v hrdle, sotva může dýchat.
Snaží se chovat co nejtíšeji, přesto vyjekne strachy.
Písečný muž se určitě brzy vrátí — ten na žádné dítě nikdy nezapomene.
Mikael s přimhouřenýma očima klopýtá za rozmazaným světlem.
Co když je to léčka? pomyslí si. Třeba mě láká ke světlu jako můru ke svíčke, abych si spálil křídla.
Přesto jde dál, rukou se opírá o stěnu.
Nechtěně vrazí do velkých rolí izolační vlny a sykne zděšením. Druhým ramenem uhodí do zdi, ale podaří se mu udržet rovnováhu.
Zastaví se a téměř neslyšně si odkašle.
Světlo vychází z prosklených dveří.
Doklopýtá k nim a popadne kliku. Dveře jsou zamčené.
Ne, ne, ne.
Lomcuje klikou, cloumá dveřmi a snaží se je otevřít, je to však zbytečné. V zoufalství se sveze po stěně na zem. Vtom za sebou zaslechne tichounké kroky, ale neodvážívá se otočit.

Spisovatel Reidar Frost vypije sklenku vína, položí ji na kuchyňský stůl a na chvíli zavře oči, aby se uklidnil. Někdo zatleská. Veronika v modrých šatech se postaví do rohu, rukama si zakryje obličej a začne nahlas počítat.

Hosté se rozprchnou do všech stran jako hejno vrabců, z pokojů honosného panského sídla se ozývá smích a dupot.

Reidar ví, že by se měl zdržovat pouze ve spodním patře, přesto se pomalu zvedne, zamíří k tajným dvířkům a vplíží se do úzké přípravné jídelny. Opatrně našlapuje po schůdcích pro služku, otevře dveře skryté za velkou zarámovanou tapisérií a vstoupí na zakázané území.

Je mu jasné, že by v těchto pokojích neměl pobývat sám, přesto pokračuje dál, kráčí prostornými sály, které na sebe navazují. Projde všemi místnostmi, pečlivě za sebou zavírá dveře. Nakonec se zastaví na otevřeném ochozu.

Stěna je obložená papírovými krabicemi s dětským oblečením a hračkami. Z jedné vykukuje světle zelená kosmická pistole.

Zdmi i podlahou tlumeně proniká Veroničin výkřik:
„Sto! Už jdu!“

Reidar vyhlédne z okna na pole a padoky pro koně. O kousek dál se táhne dlouhá březová alej, vedoucí až k sousednímu panství Räcksta.

Přitáhne si polstrovanou židli a pověsí sako na opěradlo. Když našlápne na hebké čalounění, uvědomí si, jak je opilý. Bílou košili má na zádech skrznaskrz propocenou. Prudkým pohybem přehodí provaz přes stropní trám. Židle se pod ním zakymácí. Těžké lano uhodí o dřevo, konec se sveze ke straně.

Vzduchem poletují zrnka prachu.

Pod tenkými podrážkami mu polstrování připadá podivně měkké.

Ze spodního patra se ozývá veselý hlahol. Reidar na okamžik zavře oči a představí si své děti, jejich obličejky, ramínka a útlé paže.

Stále má v živé paměti jejich švitoření a capání — vzpomínky však prolétnou kolem jako letní vánek, pak má v srdci opět pusto a prázdno.

Všechno nejlepší k narozeninám, Mikaeli, řekne v duchu.

Ruce se mu třesou, nedokáže ani uvázat smyčku. Stojí bez hnutí, snaží se dýchat klidněji a pak pokračuje ve své činnosti. Vtom se ozve zaklepání na kterési dveře. Reidar pár vteřin vyčkává, pak pustí provaz, sleze ze židle a oblékne si sako.

„Reidare?“ zazní tichý hlas.

Je to Veronika, určitě se při pikání dívala mezi prsty a všimla si, že se vytratil do přípravný. Žena otevírá jedny dveře po druhých, a čím je blíž, tím je její hlas zřetelnější.

Reidar zhasne, vyjde z dětského pokoje do sousední místnosti a zastaví se.

Proti němu kráčí Veronika, v ruce drží sklenku šampaňského. Vřele po něm blýskne temnýma opilýma očima.

Je vysoká a štíhlá, černé vlasy má sestříhané do slušivého chlapeckého účesu.

„Říkala jsem ti přece, že se s tebou chci vyspat, copak jsi zapomněl?“ zeptá se ho a svůdně se nakrucuje.

„To mě těší,“ odpoví se smutným výrazem Reidar.

Veronika Klimtová je Reidarovou literární agentkou. Už třináct let sice nenapsal ani řádku, ale poslední tři knihy mu stále vynášejí slušné peníze.

Z jídelny kvílí hudba, rychlé basové tóny duní celým domem. Reidar se zastaví u pohovky a rukou si pročísne stříbrné vlasy.

„Nechali jste mi trochu šampaňského?“ zeptá se a usadí se na pohovku.

„Ne,“ odpoví Veronika a podá mu svou poloprázdnou sklenku.

„Volal mi tvůj muž,“ řekne Reidar. „Prý už je načase, aby ses vrátila domů.“

„To zrovna, chci se s ním rozvést a...“

„To nesmíš,“ přeruší ji Reidar.

„Proč mi to říkáš?“

„Aby sis nedělala marné naděje, že o tebe stojím,“ krotí ji Reidar.

„Žádné naděje si nedělám.“

Reidar dopije víno, natáhne se na gauč, zavře oči a cítí, jak ho zmáhá opilost.

„Vypadal jsi tak zdrceně, že jsem se o tebe začala bát.“

„Žiju si jako král,“ odsekne Reidar.

Dole zaburácí smích, hudba zesílí, až se pod nimi rozvíjuje podlaha.

„Hosté tě zřejmě postrádají.“

„Tak to tam půjdeme obrátit vzhůru nohama,“ usměje se Reidar.

Již sedm let pečlivě dbá na to, aby měl po čtyřiaadvacet hodin denně kolem sebe nějakou společnost. Jedna návštěva střídá druhou. Někdy ve svém sídle pořádá ohromné okázalé sešlosti, jindy komornější večere. Ale ve dnech, na které připadnou narozeniny některého z jeho dětí, by nejraději skoncoval se životem. Ví, že kdyby kolem sebe neměl spoustu veselých lidí, záhy by ho zničilo ticho a osamělost.

Reidar a Veronika vtrhnou do jídelny a málem je porazí dunící muzika. V pološeru se kolem velikého jídelního stolu tlačí hosté. Někteří tančí, jiní si ještě pochutnávají na srnčím hřbetě s pečenou kořenovou zeleninou.

Herec Wille Strandberg v rozepnuté košili přikřepčí k Reidarovi a Veronice, otírá se o ně a cosi volá, jeho hlas však zanikne v okolním rámusu.

„Košili dolů!“ výskne rozjařeně Veronika.

Wille jí se smíchem vyhoví, odhodí košili a kroutí se před ní s rukama v zátylku, až se mu natrásá zaoblené břicho pána v nejlepších letech.

Reidar do sebe obrátí další sklenku vína a s rozvlněnými boky se přidá k Willemu.

Ozve se klidněji, romantičtější část skladby. Nakladatel David Sylwan se spokojeným zpoceným obličejem popadne Reidara za paži a něco mu šeptá.

„Cože?“

„Dneska jsme ještě nesoutěžili,“ zopakuje David.

„Tak co chcete zkusit?“ zeptá se Reidar. „Stud poker, střelbu, grappling...“

„Střelbu!“ zvolá několik hlasů.

„Přineste bouchačku a několik flašek šampaňského,“ přikáže vesele Reidar.

Hudba opět zaburácí, veškerý hovor zanikne v ukrutném randálu. Reidar sundá ze zdi olejomalbu a vynese ji z místnosti. Je to jeho vlastní portrét od Petera Dahla.

„Mám ten obraz ráda,“ prohodí Veronika a snaží se Reidara zadržet.

Reidar setřese její ruku z ramene a projde halou. Téměř celá společnost ho následuje ven, do parku. Země je pocukrovaná čerstvě napadaným prašanem. Z černé oblohy se snášejí veliké vločky.

Reidar přidusá k jabloni a zavěsí portrét na zasněženou větev. Za ním kráčí Wille Strandberg, v ruce třímá nouzovou pochodeň. Stáhne z ní obal a vytrhne lanko. Světlice několikrát práskne, pak se prudce rozzáří. Wille s chechotem vrávorá kolem stromu, nakonec pochodeň zapíchne do sněhu. Bílé světlo ozáří kmen i holé větve.

Všichni hledí na obraz, na němž je zachycen Reidar se stříbrným perem v ruce.

Překladatel Berzelius nese tři láhve šampaňského, David Sylwan nadšeně zvedne Reidarův starý kolt.

„Tohle už přestává být legrace,“ namítne znepokojeně Veronika.

David se postaví vedle Reidara, zastrčí do zásobníku šest nábojů a pak otočí bubínkem.

Wille Strandberg je stále svlečený do půl těla, zimu však necítí, hřeje ho alkohol.

„Jestli vyhraješ, můžeš si vybrat koně podle libosti,“ mumlá Reidar a sáhne po revolveru.

„Prosím vás, buďte opatrní,“ prosí Veronika.

Reidar udělá krok stranou, natáhne paži, zamíří a stiskne spoušť. Netrefí se, mezi staveními práskne ozvěna.

Několik hostů zdvořile zatleská, jako kdyby odpálil míček na golfovém hřišti.

„Teď je řada na mně,“ výskne David.

Veronika stojí ve sněhu a klepe se zimou, v tenkých otevřených lodičkách jí mrznou nohy.

„Tehle portrét mám moc ráda,“ zopakuje.

„Já taky,“ souhlasí Reidar a vystřelí podruhé.

Kulka zasáhne horní část obrazu. Nad pozlaceným rámem se zvedne obláček prachu. Plátno se uvolnilo z rámu a visí nakřivo.

David mu s úšklebkem vyškubne revolver z ruky, zapotácí se, upadne, a když se pokouší vstát, nechtěně vypálí k nebi.

Dva zevlouni nadšeně plácají dlaněmi, ostatní si s radostným rykem připijí.